No. 132. 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Dingsdag 5 Junij.

Frankrijk.

PARIJS, den 1sten Junij.

In de zitting der kamer van afgevaardigden van gisteren zijn nog de algemeene discussien geopend over het aangeboden ontwerp tot verbetering der [illegible] van het rijk. Eene som van 113 millioen fr. wordt daarvoor aangevraagd, als: voor het kanaal van de Marne naar den Rijn 45 millioen; voor het kanaal van de Aisne naar de Marne, 12 millioen; voor het zij-kanaal van de Garonne [illegible] millioen, en voor het kanaal van het bassin der Adour naar dat van de Garonne 16 millioen. Door verscheidene leden werden bezwaren tegen het ontwerp ingebragt, zoo wel ten aanzien der groote sommen die het gouvernement voornemens schijnt voor de openbare werken te besteden, als omdat het bestuur ook deze werken voor eigene rekening wil ondernemen, in plaats van die aan de nijverheid over te laten. In de zitting van heden is men tot de artikelen overgegaan en werd, na eene discussie, waaraan de heeren *Legrand*, *d'Angeville* en de minister van finantien deel namen, de gevraagde gelden voor het eerste kanaal, van de Marne naar den Rijn, toegestaan; het artikel betreffende het kanaal van de Aisne naar de Marne werd geadjourneerd. Bij het vertrek van den post was men over het 3de kanaal, dat nevens de Garonne loopt, aan het beraadslagen.

In den aanvang der zitting van heden hield de kamer zich bezig met een rapport op petitien. Daaronder bevond zich er een van de kweekelingen der regts- en geneeskundige scholen, verlangende, dat het decreet van 10 april 1791, betreffende de bestemming van het Pantheon, bij eene wet bekrachtigd wierd. De rapporteur der commissie herinnerde aan eene andere petitie van kweekelingen derzelfde scholen, die het Pantheon in tegendeel aan de eeredienst wilden wedergegeven hebben; het getal der onderteekenaars van dat verzoek bedroeg 450; die van het tegenwoordig 1200. De commissie vermeende dat de bedoeling van het gouvernement niet kon zijn, om het voormeld gebouw eene andere bestemming te geven, en dat er derhalve niets te verhandelen viel; [illegible] kweekelingen, in plaats van met hunne studien, zich met de [illegible] bezig hielden, en door dergelijke kwestien als in twee partijen verdeeld geraakten; weshalve zij voorstelden om tot de orde van den dag over te gaan. Verscheiden leden van de linker zijde zochten het regt der kweekelingen om petitien in te dienen te betoogen, doch op de krachtige aanmerking van den president, dat zij minderjarig en alzoo, evenmin als getrouwde vrouwen zonder toestemming van haren man, dat regt bezaten, werd overeenkomstig het voorstel der commissie besloten.

— Hoe meer thans het tijdstip van het uiteengaan der kamers nadert, des te meer verwacht men dat de geruchten eener ministeriele verandering zullen toenemen. Reeds sedert eene maand is gezegd geworden, dat de sluiting der zitting het sein voor de aftreding der ministers zoude zijn, daar de koning vroeger van geene verandering wilde hooren, aangezien de loop der hangende zaken daardoor slechts verwarder en de ministeriele meerderheid nog twijfelachtiger kon worden. Intusschen schijnt men nu met ernst bedacht, om de middelen voor eene ministeriele verandering voor te bereiden. Volgens loopende geruchten, zouden de heeren *Soult*, *Humann* en *Passy* de kern van een nieuw kabinet uitmaken, doch velen gelooven daar niet aan; vooral ten aanzien der keuze van den heer *Humann*, die tijdens hij minister was, door zijn voorstel omtrent de rentevermindering in der tijd en in de gevolgen het bestuur zoo vele moeite heeft gebaard. Waarschijnlijker is het, dat het weder tot eene gedeeltelijke verandering kome, en dat, 't zij de heer *Molé*, 't zij de heer *Montalivet*, uit het bewind treden, en er bij gebrek van de vereischte zamenstemmende elementen, op nieuw een transitoir kabinet optreedt.

— De fransche gezant bij het hof van St. Petersburg, de heer *Barante*, is sedert eenige dagen naar Töplitz vertrokken, om aldaar keizer *Nicolaas* te ontmoeten.

— De buitengewone oostenrijksche gezant naar Londen, vorst *von Schwarzemberg*, schijnt de reis niet over Parijs; maar over Frankfort en Brussel, te nemen.

— De berigten van de spaansche grenzen ontvangen houden niets belangrijks. Uit Bayonne schrijft men, dat zekere chef, *Urra* genaamd, die het 2de bataillon van Navarre in opstand wilde brengen, op last van don *Carlos* en in tegenwoordigheid van een zevental Navarresche bataillons, gefusilleerd is geworden.

— Heden, zijnde de vereveningsdag der fransche fondsen, heeft de koers zich staande gehouden en scheen zelfs tot rijzing te neigen. De notering was (1 *Junij*) 5 pCt. 109.70; 3 pCt. 81,45; Nap. o. 101; Sp. Ardoin 22½; Portugal 25¼; Rom. L. 101¼.

Van den 2den Junij.

In den verderen loop der discussie van de kamer van afgevaardigden is gisteren de aanvraag voor het derde kanaal, het zij-kanaal van de Garonne, aangenomen, doch in de zitting van heden, die voor het kanaal van het bassin der Adour naar dat van de Garonne, verworpen. De overige artikelen werden aangenomen; bij de geheime stemming verklaarden zich 178 leden voor en 118 tegen.

Aan de orde was heden, na de behandeling van de wetten op de kanalen, de aanvraag gesteld van eene jaarlijksche lijfrente van 100,000 fr., voor de gravin *Lipona*, weduwe van *Murat*. Reeds gisteren was aan het slot der zitting eene korte, maar levendige discussie over dit voorstel gerezen, waarbij de president *Dupin* vrij duidelijk zijne vooringenomenheid tegen het ontwerp had doen blijken. De meerderheid scheen zich echter voor het ontwerp te verklaren. De geheime stemming was bij het vertrek van den post nog niet bekend.

De kamer der pairs heeft heden de gelden voor de buitengewone ambassaden naar Londen en Milaan toegestaan. Niemand had daarover het woord gevraagd; bij de geheime stemming verklaarden zich nogtans van de 100 leden, 4 tegen het ontwerp.

— De *Moniteur* behelst heden eene ordonnantie, waarbij het port der brieven die met de paketbooten van de dienst in de Middellandsche zee verzonden worden, wordt geregeld.

Hetzelfde blad behelst ook een verhaal van het bezoek des prinsen *van Joinville* in de fransche West-Indische kolonien te Guyana, Martinique, Guadeloupe, enz.

— De gewone correspondentie uit deze hoofdstad behelst heden het volgende:

» Het schijnt buiten twijfel, dat het kabinet der Tuilerien bij den koning der Belgen sterk aangedrongen heeft op de onderteekening van het traktaat der 24 artikelen, zonder eenige wijziging, en dat, daar het Brusselsch kabinet dezen raad weigerde te volgen, Frankrijk een laatst protocol met de vier andere mogendheden, die hunne vertegenwoordigers te Londen hebben, geteekend heeft, strekkende tot aanneming van de voorstellen des konings van Holland.

» Men vraagt thans, wat er gebeuren moet wanneer Belgie bij zijne weigering blijft. Het kabinet der Tuilerien zal zich ongetwijfeld als bemiddelaar aanbieden, maar deszelfs tusschenkomst zal weinig afdoen, van het oogenblik af, dat hetzelve met de vier andere mogendheden gemeene zaak heeft gemaakt. Van den anderen kant kan men onmogelijk aannemen dat de beweging van onze troepen naar de noordelijke grenzen voor Belgie iets dreigend heeft. Bovendien heeft een deel der regimenten, die naar de grenzen op marsch moesten gaan, tegenbevel bekomen, en zijn deze naar hunne garnizoenen teruggekeerd."

— De thans ontvangen berigten uit Madrid gaan tot den 25sten Mei. De fransche gezant, *de Fezensac*, was thans in de hoofdstad aangekomen en had een bezoek van den graaf *d'Ofalia* ontvangen. — De kamer van gedeputeerden hield zich nog bezig met de oorlogscontributie, en moest daarna over de tienden beraadslagen, waarna men dacht dat de zitting tot October aanstaande zou gesloten worden.

De karlistische chef *Balmaceda* had de afdeeling van den kolonel *Majols*, sterk 800 man, overvallen, gedeeltelijk vernield en het overige derzelve verstrooid.

— Van de spaansche grenzen wordt gemeld, dat het lot van *Urra* waarschijnlijk ook door andere bij don *Carlos* in ongenade gevallen chefs zou gedeeld worden. Het gerucht liep, dat de krijgsraad de generaals *Elio* en *Zariategui* had ter dood veroordeeld. Op het bekend worden daarvan, was een bataillon en twee eskadrons Navarresen in opstand gekomen, en zonder hunne officieren tegen Estella opgetrokken.

Munagorri schijnt thans op de grenzen karlistische deserteurs te verzamelen, ten einde later eene nieuwe poging te beproeven.

— De verevening ter beurze geeft aanleiding tot kleine schokken, die echter op den vasten koers weinig invloed hebben. Zoo was heden de koers iets lager dan gisteren, doch geloofde men op nieuw aan rijsing. De notering was heden (2 *Junij*) 5 pCt. [illegible]; 3 pCt. 81,35; Nap. r. 101,10; Sp. Ardoin 22½; Rom. [illegible]

Duitschland.

FRANKFORT, den 1sten Junij.

In bijzondere berigten uit Berlijn van den 26sten Mei leest men, dat H. M. de keizerin van Rusland sedert een paar dagen ongesteld

was, zoodat Hoogstdezelve zich verhinderd zag aan de steeds voortdurende luisterrijke feesten ten hove deel te nemen. De ongesteldheid van H. M. werd aan de vermoeijenissen der reis toegeschreven.

De turksche buitengewone gezant en gevolmagtigde minister te Berlijn, *Kiamil*-Pacha, heeft, op bevel zijns meesters, aan Z. K. H., prins *August*, die verleden jaar Konstantinopel bezocht heeft, des Sultans met edelgesteenten omzette beeldtenis ten geschenke aangeboden.

— Volgens een berigt uit Dresden van 27sten Mei, zouden HH. MM. de keizer en keizerin van Rusland het voornemen hebben om tegen de helft dezer maand een bezoek in de saksische hoofdstad af te leggen. Op het residentieslot te Pillnitz zouden reeds de vereischte aanstalten voor derzelver ontvangst gemaakt worden. — Intusschen verneemt men, dat H. M. de koningin van Saksen zich nog te Tegernsee ophoudt, en dat haar doorluchtige gemaal zijne reise in het zuidelijk Europa voortzet. Den 18den Mei is zijne Majesteit, die onder den naam van graaf *von Hohenstein* reist, te Triest aangekomen, van waar Hoogstdezelve zich aan boord eener oostenrijksche stoomboot naar Istrie en Dalmatie zoude begeven.

— Alhier zijn aangekomen Z. Exc. de graaf *von Pahlen*, russisch gezant bij het Fransche hof, en de baron *von Raditsky*, generaal-majoor in oostenrijksche dienst, en gevolmagtigd agent der militaire commissie bij den Duitschen Bond.

— Ter gelegenheid van het geboortefeest van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, is den 30sten mei alhier een groot diner gegeven door den graaf *von Münch Bellinghausen*, hoogstdeszelfs minister bij en voorzitter van de bondsvergadering, waarbij onder anderen het geheele corps diplomatique van Frankfort tegenwoordig was. De gebruikelijke feestdronk, die op de gezondheid des Keizers werd ingesteld, werd door den Franschen gezant, den baron *Alleye de Cyprey*, in deze woorden vervat: » Aan Keizer *Ferdinand!* aan den monarch die, grootmoedig in zijne staatkunde, over de magt welke door God in zijne handen gesteld is, niet beschikt, dan om aan de volken van Europa de weldaad des vredes te verzekeren." Deze woorden vonden levendige toejuiching.

— In sommige onzer gezelschapskringen die doorgaans goed onderrigt zijn, wordt verzekerd, dat er bij den Bondsdag eene belangrijke mededeeling uit Brussel zou zijn ingekomen, op de hollandsch-belgische aangelegenheid betrekking hebbende. Volgens dezelve zouden de in die hoofdstad geaccrediteerde engelsche en oostenrijksche gezanten eene nota bij het belgisch bewind hebben ingeleverd, in welke zij, uit naam van hunne hoven, categorisch verklaren dat deze vast besloten waren om het traktaat van den 15 november 1831 in al deszelfs bepalingen ten uitvoer te leggen, indien Holland, - zoo dit van zijnen kant de aan hetzelve bij het genoemde traktaat opgelegde verpligtingen vervulde, - de tusschenkomst dier hoven te dien opzigte inriep. Het zou in deze nota niet ontbreken aan ernstige vermaningen en raadgevingen aan het belgisch bestuur om het niet tot het uiterste te laten komen; maar om, door de stipte nakoming van het door Belgie voor lang aangenomen verdrag, hetzelve zich de eere waardig te doen zijn, van onder de europesche staten opgenomen te worden.

— HH. MM. de keizer en keizerin van Oostenrijk hebben den 23sten Mei derzelver zomerverblijf te Schönbrunn betrokken. H. M. de aartshertogin *Maria Louisa* van Parma werd den 25sten op Schönbrunn verwacht, om aldaar te vertoeven tot dat het oostenrijksche hof naar Milaan zal vertrekken.

— HH. KK. HH. de prins en prinses *Leopold* van Syracuse zijn den 19den uit Napels vertrokken tot het doen eener reize naar Duitschland. Men wist niet of de prins van de Napelsche regering verlof bekomen had om Parijs te bezoeken.

— Uit Florence wordt thans gemeld, dat de voltrekking van het zoo veel geruchts gemaakt hebbende huwelijk van den hertog van *St. Leu*, den gewezen koning van Holland, met de jeugdige Florentijnsche gravin *Stiozzi*, die gezegd was den 23sten April reeds plaats gehad te hebben, tot den 24sten dezer maand is moeten verschoven worden, uit hoofde dat er eenige der vereischte papieren ontbraken.

— Te Weenen waren den 26sten Mei genoteerd: 5 pCt. Met. 107, 4 pCt. 101¼; 3 pCt. 82¼; Bankactien 1460½.

Nederlanden.

Breda, den 4den Junij.

Blijkens eene bekendmaking van de administratie der nationale nijverheid, zijn er tegen den aanstaanden winter-cursus, die met den 1sten October begint, aan 's Rijks vee-artsenijschool te Utrecht, eenige plaatsen open voor jongelingen die aldaar de lessen voor eigene rekening mogten willen bijwonen.

— Uit Nijmegen meldt men, dat laatstleden Woensdag avond aldaar per stoomboot van Keulen waren aangekomen, Z. Exc. de generaal graaf *Stroganoff*, met familie en talrijk gevolg, gaande als buitengewoon ambassadeur van den keizer van Rusland naar Londen, alsmede de graaf *Betdy*, kamerheer van Z. M. den keizer van Oostenrijk, mede zich naar Londen begevende. Den volgenden dag hadden deze aanzienlijke reizigers hunne reis over 's Gravenhage voortgezet.

— Door den boekhandelaar *Noorduyn* te Gorinchem is aangekondigd dat bij hem tegen den 1sten November aanstaande het licht zal zien, een Jaarboekje van de Regterlijke magt in ons koningrijk, hetwelk bevatten zal eene naauwkeurige naam- en ranglijst van het personeel der regterlijke magt, eene omschrijving der gemeenten tot den omtrek der kantonsgeregten behoorende, eene opgave der advokaten, procureurs en deurwaarders, alsmede der notarissen, enz. in dit rijk gevestigd, en voorts eenig regtsgeleerd mengelwerk. De heer *Ten Hagen*, griffier der regtbank van eersten aanleg te Gorinchem en Mr. *G. W. Vreede* advokaat aldaar, hebben zich met de redactie van dit nuttig Jaarboekje belast.

— De meeste belgische bladen zijn, uit hoofde van het Pinksterfeest, heden niet in het licht verschenen. Die welke wij ontvangen hebben behelzen geen staatkundig nieuws.

In een vlaamsch dagblad leest men het verhaal van het springen van eenen stoomketel in de katoenfabrijk van den heer *Lausberghe* te Gent, welk ongeval aan de onvoorzigtigheid van den machinist werd toegeschreven, die zich van den ketel onder het stoken verwijderd had, om de fabrijkarbeiders binnen te laten. Het springen van den ketel ging met zooveel geweld gepaard, dat het was als of een vijf en twintigtal kanonnen op een en hetzelfde oogenblik werden losgebrand. De muren van het vertrek waarin zich de ketel bevond en die van de belendende vertrekken zijn voor den schok bezweken en al de machines der fabrijk verbrijzeld. Zelfs de aangrenzende huizen hebben schade geleden. De hooge schoorsteen der fabrijk die staande gebleven was, boezemde veel bezorgdheid in. Gelukkig heeft men het verlies van geene menschenlevens bij dit ongeval te betreuren gehad. Een jong meisje is alleenlijk eenigzins gebrand. Eenige oogenblikken later, zou deze losbarsting aan meer dan honderd menschen het leven gekost hebben.

De notering ter Antwerpsche beurs van laatstleden Zaturdag (2 *Junij*) was als volgt: Belg. 102; O. Met. 106⅞; Bras. 80¼; Sp. Ards. 21½; Diff. 6; Nap. r. 93½; Sic. 90¾; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100¾. — Wissel op Rott. en Amst. ⅛ pCt. p. kontant.

Uit de londensche dagbladen tot den 2den dezer blijkt dat er in Engeland vrij veel ontevredenheid heerscht over het in staat van blokkade houden der mexicaansche havens en kusten door de franschen; sommige bladen beweren zelfs dat deze ontevredenheid dermate door het engelsche gouvernement gedeeld wordt, dat hetzelve eene nota aan het fransche kabinet zou gerigt hebben, waarbij de meening wordt vooruitgezet, dat, terwijl de voorzitter der republiek verklaard had, de geeischte sommen te zullen voldoen, er geen grond voorhanden was, om tot maatregelen over te gaan, zoo streng als die welke door de fransche regering genomen waren.

— De in het Lagerhuis gehoudene redevoering door sir *Robert Peel* nopens de questie der iersche tienden, geeft aan de engelsche bladen van allerlei staatkundige kleur, stof tot redeneringen. Meest allen komen zij daarin overeen, dat deze staatsman ten opzigte van een aantal bepalingen der bill omtrent de iersche municipale corporatien de inzigten deelt welke verleden jaar, tegen het einde der vorige zitting van het huis, door den hertog *van Wellington* werden geopenbaard, en die destijds zoo veel opzien baarden.

— In den omtrek van Canterbury heeft dezer dagen onder het landvolk eene ernstige beweging plaats gehad, welke door zekeren *William Courtenay* verwekt was. Deze man, die eenige jaren geleden wegens meineed tot zevenjarige verbanning veroordeeld, maar omdat zich sporen van krankzinnigheid bij hem opdeden, in een verbeterhuis geplaatst was, heeft, na zijne ontslag, door godsdienstige en staatkundige redevoeringen de bevolking tot oproer aangezet en met eigen handen eerst een konstapel, en daarna een luitenant nedergelegd, waarop de soldaten, die tot het dempen van dit oproer waren afgezonden, hem zelven en een tiental zijner aanhangelingen afgemaakt en onderscheiden andere gewond hebben. Deze gebeurtenis, die door sommigen als een gevolg der nieuwe armenwetten beschouwd wordt, had te Londen een pijnlijken indruk gemaakt.

— Uit Lissabon waren in Engeland berigten tot den 23sten Mei ontvangen. De nieuwe verkiezingen voor de Cortes-vergadering, die in de maand October moet bijeenkomen, trekken de algemeene aandacht. In weerwil dat de liberale clubs reeds alles inspanden om hunne kandidaten te doen verkiezen, zoo geloofde men dat het bestuur der koningin op eene groote meerderheid in de nieuwe kamers zoude kunnen rekenen. — Er werden te Lissabon aanstalten gemaakt tot het zenden eener nieuwe aanzienlijke expeditie naar de Algarven, ten einde den miguellistischen partijganger *Remichedo* krachtdadig te keer gaan.

Met dezelfde stoomboot, *Iberia*, welke deze berigten te Falmouth had aangebragt, was ook de engelsche gezant bij het portugesche kabinet, lord *Howard de Walden*, uit Lissabon teruggekeerd, medebrengende het reeds aangekondigde additioneel traktaat nopens den slavenhandel, waarbij wederkeeriglijk een onbepaald onderzoek der slavenschepen wordt toegestaan, en het verlangen der engelsche regering en van het Parlement alzoo bevrediging vindt. — Ook is met deze stoomboot aangekomen de markies *Palmella*, die H. M. de koningin donna *Maria* bij de kroonings-plegtigheid van de koningin van Engeland zal vertegenwoordigen.

— Ter Londensche beurse van den 1sten dezer was de notering als volgt: 3 pCt. geo. 93; Ned. W. S. 2½ [illegible] 5 pCt. 100¾; Sp. Ards. 22; Diff. 8¾; [illegible] 5 pCt 37¼; Bras. [illegible] Mex. 26; Wissel. op Amst. 12—4 3/m. 12—5½.

*** Heden overleed mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Edel zeer Geleerde Heer HENRICUS FERDINANDUS INGENHOUSZ, Med. Doct., na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 70 jaren, voorzien van de H. H. Sacramenten der H. Kerk.

Breda, 2. Junij 1838.

J. C. M. INGENHOUSZ, Geb. [illegible]

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers